

Akhyashashtih

आप्याषष्टिः

शिवं परमकल्याणं अव्याजकरुणानिधिम् ।
तदाप्यां सौप्यजननीं वन्दे वङ्गार्तिहारिणीम् ॥ १ ॥

शिवाप्ये नो जाने शिवमितरदेवानपि जन-
न्यये क्वामी क्वासावडमडड दिष्टया तु भवतीम् ।
समीक्षे मत्सर्वश्रममुषमिडामूकसुलभां
स्वलब्धस्वाधीनाभिलभुवनसाम्राज्यविभवाम् ॥ २ ॥

स्वकीयैः स्रोतोभिर्जगदभिलमाडामति कलौ
निमग्रास्ते वार्णाश्रमनियमधर्माः स्फुटमिदम् ।
प्रलीना ध्यानादिर्भजनसृतिरेका पुनरये
परित्रातुं विश्वं पुरभिदभिधे त्वं विजयसे ॥ ३ ॥

शिवाप्ये वाच्योऽर्थस्तव छि पुरभिद्गाऽस्तु मुरभित्
स लोकाणामीष्टां-अवतु य सुप्तेन श्रितजनम् ।
अलं नाडं तस्यानुसृतिषु स मा भूदपि य मे
श्रितोऽडं त्वां यत्त्वद्भवति मम कल्याणि तदलम् ॥ ४ ॥

स्वयम्भूदैत्यारित्रिपुरमथनानीरितकुतः
त्रिलोकीसाम्राज्यं तदपि नयनादेशवशगम् ।
विधातुं त्वद्भाजस्त्वमलमलघुस्ते छि मडिमा
मडेशाप्ये वायामतिसरणिमायामतितराम् ॥ ५ ॥

कराणाधत् क्ष्वेणाज्जगदवितवानिन्दुमकुटः
कृतान्ताद्गुर्दान्ताधदपि मुनियूडामणिसुतम् ।
अनल्यैः किं जल्यैः तदिदमिदमवनीयस्य रसना-
कृतत्वत्सेवायाश्चरितमभिधे मन्मथरिपोः ॥ ६ ॥

शतं सन्तवाभ्रायाश्शतमपि पुराणागमगणाः

विडाय त्वामेते वितरितुमलं किं शिवधियम् ।

अशेषग्लानिं या हरति भवती तु श्रमभृते

शिवाप्ये मातस्तामितरनिरपेक्षा वितरति ॥ ७ ॥

त्रिनेत्रस्य ग्लानिस्त्रिपुरदनुजादीन् मुररिपोः

दशग्रीवप्रष्ठानपि दलयितुं हन्त कियती ।

नियन्त्री या तेषां निभिलजगतोऽप्याशु दणय-

स्थविद्यां निर्यत्नं निटिलनयनाप्ये जननि ताम् ॥ ८ ॥

भवत्याः पन्थानश्शतमभुमभुश्रीभिरभितः

सुधासारैस्सिक्ताः कुसुमसमवायैश्च निथिताः ।

ङ्कियन्ते निर्याडि स्मरभिदभिधे दीयत धतः

करालम्भो जाग्रद्धिनयभरया मुक्तिरमया ॥ ९ ॥

शिवाप्ये जिह्वायां वडति भवतीं यस्तमभिलं

शरद्राकायन्द्रधुतिमसितकण्ठं त्रिनयनम् ।

विधून्मीलन्मौलिं विरययसि डेयं व्यसनिता

विडन्तुं ते श्रुवेष्वडड शिवभावासुलभताम् ॥ १० ॥

समायक्षाणस्य स्मरभिदभिधे देवि भवतीं

अडो यस्यां यस्यां हरिति नयनान्तोऽवतरति ।

हरास्तस्यां तस्यामणिकनयनाश्चन्द्रमकुटाः

शरज्योत्स्नागौरास्सडड गिरिजयोधन्ति शतशः ॥ ११ ॥

शिवः कामं क्रोधाकुलमतिरश्रैषीत् त्वदनुगैः

जितः कामः क्रोधोऽप्यथ मुनिकुमारं यमभयात् ।

शिवोऽरक्षीद्रेकं सयतनमिमे तद्भयदुतो-

ऽभिलस्येक्षामात्राज्जितमिड शिवाप्ये त्वदनुगैः ॥ १२ ॥

यरन्तीं त्वस्त्रायां शशिवदुपवाराशि वसती-

त्यदोमुप्यासूक्तिष्वपि रसनया सङ्कुलयतः ।

परागं ब्रह्माधाः पदकलितमग्यन्ति शिरसा

शिवाप्ये त्वन्निष्ठैर्जितमिति किमम्भाद्भुतमिदम् ॥ १३ ॥

भवत्यां स्पृष्टायां भत पुरडराप्ये रसनया

कराणेन ग्रीवा भवति गरणेनास्य कलिता ।

डुताशेनाश्विष्टो भवति य करोऽङ्गानि भुजगैः

भवन्ति कान्तानि श्रितकुशलदा त्वं तु विदिता ॥ १४ ॥

दशायामन्त्यायां दणितबलदीनेन्द्रियततौ

मडेशाष्ये जिह्वां श्रवणामपि वा संश्रितवती ।

भवत्येकैवास्थ प्रतिभवति भद्राय मडते

तदा केनान्येनोन्मिषतु कणिका वाप्युपकृतेः ॥ १५ ॥

मनागप्यस्पृष्टा गडनदडनेनेड विषया-

भिधानेनानेन क्षितिधरसुतानेतुरभिधे ।

रमन्ते कामं ते कतिचिदधिकल्लोलितसुधा-

अरायां धारायां शिशिरशिशिरायां सुकृतिनः ॥ १६ ॥

वधूटीपुत्रादीन् वसुविसरमानभ्रनृपति-

च्छटायूडारत्नश्चविकवचिताशां श्रियमपि ।

जडत्येके धन्या जगति मदनद्रोगधुरभिधे

विडारे सोत्कण्ठा विडतिरडिते त्वल्लडरिषु ॥ १७ ॥

अजस्रं तन्वानाः श्रसितुमपि मामक्षममिमं

कदा वा कामन्तु प्रतिडतकराणोपडतयः ।

पुरारातेराष्ये पुरभिदनुभूत्यूर्मिणसुभ-

प्रतीपेभध्वंसप्रबलडरयस्त्वल्लडरयः ॥ १८ ॥

शिवाष्ये त्वत्स्रोतस्ततिषु विडृतिं बाधिषत मा

ममाशक्त्यालस्यारतिगदनिडत्याद्यभिभवाः ।

प्रकामं बाधन्तामितरमभिवं तेऽमित धमे

प्राणामास्ते सन्तु प्रविरयय मत्काङ्क्षितमिदम् ॥ १९ ॥

डिमन्यन्मन्यन्ते जगति न तृणायामपि कतिचित्

पदं मातश्शातकृतवमपि वैरिञ्चमपि वा ।

प्रधान्वन्ति त्यक्त्वा दडनमिव तत् प्रत्युत मनो-

भवारातेराष्ये त्वदमृतरसास्वादरसिकाः ॥ २० ॥

दिवं क्षोणीं क्षोणीं दिवमपि निरिन्द्रं जगदिदं

तथाऽन्येन्द्रं वीतद्रुडिणमपि वान्यद्रुडिणकम् ।

प्रगल्भन्ते कर्तुं प्रसवविशिष्यद्रोगधुरभिधे

प्रपन्नास्त्वां शान्त्याऽपि तु सडजयोदासत धमे ॥ २१ ॥

धनाः डेडपीशाप्ये त्वदमृतरसासारविसरैः

जगत्कल्युद्दामज्वलदनलशान्त्या शिशिरताम् ।

नयन्तस्तन्वन्तस्समुच्चितकृत्वस्थाप्युपचिंतिं

क्षमाभूषा भान्ति क्षपितलरिदुद्वेलतिभिराः ॥ २२ ॥

शिवाप्ये त्वद्दर्शाद्विगतयपरमाद्वैतरसिकाः

प्रियप्रामौ शर्माप्रियसमुपलभ्ने शुभमपि ।

भयं वा कस्माच्चित् भयजनकतां कस्य य तथा

न विन्दन्ते ब्रह्माद्यसुखभपरानन्दभरिताः ॥ २३ ॥

जनो धत्ते यो मां जगति रसनायां श्रवसि वा

दिगीशा धाता वा दिशमपि तदीयां परुषया ।

दृशा जातु द्रष्टुं किमलमिति कामधुगभिधे

त्वदीयप्रस्थानध्वनिभरमिषाद् गर्जसि मुहुः ॥ २४ ॥

निबन्धारस्तेऽमी मम नियतमात्मीयरसना-

भुवीति त्वं त्रासादिव कुसुमयापधुगभिधे ।

तृणं मेरुं मेरुं तृणमिति विलासव्यवहृती-

रपि द्रागेतेषामयि सङ्कलयन्ती विहरसे ॥ २५ ॥

परित्यज्याशेषं जननि भवतीमेव भजतां

त्वमेवेशानाप्ये यदभिलषितं दैवतवरम् ।

दृशं तत्तन्मूर्त्यां श्रुतिमपि तदुक्त्या सङ्कलतां

नयन्ती धत्से नन्ववधिविधुरां निर्वृतिधुराम् ॥ २६ ॥

श्रुता ये स्वर्धेनुत्रिदशतरुमुप्यास्त्वदनुगा-

नुगानां भ्रूवल्लीवलनवशास्ते जगति तान् ।

तवौदार्यं मातर्धरणिधरजानेतुरभिधे

कथङ्कारं तुल्यान् कथयतु सलज्जो यद्वि जनः ॥ २७ ॥

विधातुं सन्त्रातुं विलयमपि नेतुं जगदलं-

भवन्तोऽपीशाप्ये प्रशमसमुपेतास्त्वदनुगाः ।

उपेक्ष्या लोकस्यावमतसकलास्सन्ति जगति

त्वयैवैके तुष्टास्तव भलु त अयेते रसविदः ॥ २८ ॥

शिवाप्ये त्वद्दर्शाद्विगतयमयि धत्ते श्रितवतां

मुपे धर्मब्रह्मप्रमितिकरसर्वाक्षरगणाम् ।

પદે ધત્તે વેધઃપ્રભૃતિવિભવાન્નાત્ર તુ રતિઃ

વિનૈષાં ત્વદ્વર્ણદ્વિતયમિહ કોડયં મધુરિમા ॥ ૨૯ ॥

મહેશાપ્યે જિહ્વાગ્યલકલનમાત્રાત્તનુભૃતાં

સમસ્તાઘચ્છેત્રીં સકલસુખદાત્રીં ચ ભવતીમ્ ।

અવષ્ટભ્યૈવાહુર્ભગવતિ મહાકારુણિકતાં

શિવસ્ય ત્વાં હિત્વા કથય કતમો નિર્વહતુ તામ્ ॥ ૩૦ ॥

શિવાપ્યે સ્વાપ્યાસુ ત્રિપુરમથનઃ કૈટભરિપુઃ

તદીયાન્યા મૂર્તીં રઘુપતિરપિ ત્વાં સમદધુઃ ।

અમીષ્વાઘસ્યૈવ પ્રભવતિ ભવત્યા વ્યવહૃતિઃ

તદીયસ્તાદૃક્ષસ્સુકૃતપરિપાકો વિજયતે ॥ ૩૧ ॥

અશેષબ્રહ્માણ્ડાવિરતચરિતાશેષદુરિતા-

ન્યલં તે સન્તૃપ્તિં ન હિ ઘટયિતું તાં ઘટયિતુમ્ ।

મદીચૈરેનોભિર્મદનમથનાપ્યે બત યતે

મમાગસ્સોઢ્યં તદિદમથિ તુભ્યં નમ ઇદમ્ ॥ ૩૨ ॥

અયે જિહ્વાપીઠે જનનિ સમવસ્થાપ્ય ભવતીં

મમાઘૌઘં તુભ્યં મથિ સમુપહૃતું વ્યવસિતે ।

તવ સ્મૃત્યૈવાસૌ બત કબળિતઃ કિન્નુ કરવૈ

ક્ષમસ્વેમં મન્તું ભગવતિ પુરાં ભેત્તુરભિધે ॥ ૩૩ ॥

નિવેશો જિહ્વાયાં નિરવધિકપુણ્યોચ્ચયજુષાં

નિસર્ગપ્રાપ્તસ્તે નિટિલનયનાપ્યે ભવતુ તત્ ।

નિવેશં જિહ્વાયાં મમ યદિ ન ધત્સે જનનિ તે

નિતાન્તં પાપિષ્ઠોઢવિત ઇતિ ન સિદ્ધ્યેન્નુ યશઃ ॥ ૩૪ ॥

શિવાપ્યે માતસ્ત્વં નનુ શશિવદિત્યાદિકૃણિતિ-

ચ્છલાદ્યાવિશ્ય શ્રમભરમકસ્માત્તનુભૃતામ્ ।

હરસ્યેવં કર્તું હરિરથ હરો વા સ કિમલં

તદીયં માહાત્યાન્તરમપલપામસ્તુ ન વયમ્ ॥ ૩૫ ॥

પિતૃભ્યાં ત્યક્તોઢસાવહમતિદુરાત્મેતિ ગિરિજા-

ગિરીશાભ્યાં ત્યક્તો નનુ જનનિ લોકેન ચ તથા ।

મમાસ્ત્યન્યા કાચિજજગતિ ન ગતિર્યામિ શરણં

શિવાપ્યે ત્વામેકામથિ જહિહિ વા માં બિભૃહિ વા ॥ ૩૬ ॥

परित्याज्यं सर्वेऽप्यभिदधति पापिष्ठमयि ते

शिवाप्ये सऽग्राख्यस्स जयति तवैतत् समुचितम् ।

प्रपन्ना त्वं किन्नोदयिनि गरले यामृतरसे

पयोधेस्तत्राद्यग्रहणसिकं तं प्रभुमणिम् ॥ ३७ ॥

ममाजस्रं दोषान् समुपघटयन्तोऽन्तररयो

जयन्तीशः पश्यन् लृष्टि वसति मद्गैस्थ्यमभिलम् ।

अथैवं सत्यागोऽभिलमपलपन्त्यम्भ भिभृषे

कथं मामीशाप्ये कथय तव कः स्तौतु विभवम् ॥ ३८ ॥

स्फुटायां द्वारीशेतरमितरया साधु नयते

यथा प्राप्य स्थानं सुलुट्टिळ मनोजध्रुगभिधे ।

स्वकर्मादावीशेतरमिममभेदं शिवपदं

तथा कल्याणि त्वं ननु कलयसि त्वत्कलनया ॥ ३९ ॥

स्वकर्मादावीशं जनमपि भवत्येव भिभृते

विना त्वां तस्यापि स्वविरचितसाद्गुण्यविरहात् ।

भुभूषोऽसर्वस्य त्वमसि तद्गुपास्या किमपरं

त्वयाऽऽस्ते लब्धात्मा भगवति शिवाप्ये स य शिवः ॥ ४० ॥

न कर्माध्वन्योऽहं भगवति न वा भक्तिपथिको-

ऽस्म्युपादेयः कोऽपि स्फुरति गुणलेशोऽपि न मयि ।

असऽप्याता दोषाः किमत षड दौरात्थमितरत्

तदम्भ त्वत्तोऽन्या न जगति शिवाप्ये मम गतिः ॥ ४१ ॥

सुतस्याभ्यां नारायणगिरमुपादत्त यदजा-

मिणस्तं तद्भीतास्तपनसुतदूताः प्रविजडुः ।

त्वमीशाप्ये भीतिं नयसि विमतांस्ते मुदमथा-

नुगान्कारुण्यार्द्रास्त्वहल निभिले ते त्वदनुगाः ॥ ४२ ॥

सुरभिशरभिदाप्ये सुन्दरे त्वज्जरेऽस्मिन्

निरुपडति विडर्तुं नित्यमुद्ग्रीविताशम् ।

अपनयसि किमेवं उन्त मामन्तरायैः

मनसि न कुरु मातर्माडान् देवि मन्तून् ॥ ४३ ॥

किमकुरुत मुदे मे कर्म वर्णाश्रमार्हं

કિમભજત મદડ્ઘી કિં વ્યધાદેષ કો વા ।
 ઇતિ નિજસમિતૌ મામીક્ષમાણે ગિરીશે
 મદનુગ ઇતિ માતર્ગર્જ ધીરં શિવાખ્યે ॥ ૪૪ ॥

જગતિ વશિગિરા ત્વદ્વ્યત્યયેનોલ્લસન્ત્યા
 જનનિ પરિગૃહીતાંસ્ત્વં સ્વકર્માદિનિષ્ઠાન્ ।
 ન કિમવસિ શિવાખ્યે હા તયાડનાદૃતં માં
 અવિતુમિહ વિળમ્બઃ કસ્ત્વદેકાવલમ્બમ્ ॥ ૪૫ ॥

અમ્બ ત્વદીયમહિમામ્બુધિશીકરાણુ-
 વેદી સુધીસ્ત્વયિ નિરન્તરવૃત્તલાભે ।
 ઇશાભિધે ભુવિ સમેતુ ન કિં પિપાસોઃ
 અભ્યર્ણગેડમ્ભસિ નિરુદ્ધગતેરવસ્થામ્ ॥ ૪૬ ॥

ઇતો રોગાઃ કામાદ્ય ઇત ઇતઃ સ્ત્રીસુતમુખાઃ
 કૃતાન્તાસ્સર્વત્રેત્યયમનવધિઃ કલેશજલધિઃ ।
 તમેતં ચાહાય ત્વદનુગદયોલ્લાસઘટભૂઃ
 નિપીયેશાખ્યે મામભિરમયતુ ત્વત્પરિસરે ॥ ૪૭ ॥

અમ્બ પ્રસીદ કુરુ મામનઘં બલાત્ત્વં
 અકું ચ તે કુરુ નિષણ્ણમમું શિવાખ્યે ।
 જમ્બાલસક્તમમલં કુરુતે ન માતા
 કિં બાલકં ન કુરુતેડકુજુષગ્ચ હૃષ્ટા ॥ ૪૮ ॥

આવિર્ભવસ્યયિ નૃણાં ત્વમચત્તોડગ્રે
 ગ્લાનિં ધુનોષિ ઘટયસ્યપિ મડ્ગલાનિ ।
 ઇશાભિધે તવ યશો ન કિમુજ્જિહીતાં
 ઈર્ધ્યાકુલત્વમમરા ન કિમશ્રુવીરન્ ॥ ૪૯ ॥

મદનહન્ત્રભિધે તવ નિર્ઝરાઃ
 મધુસુધાલહરીરતિશેરતે ।
 કૃતધિયો વિહરન્તિ ચ તેષ્યમી-
 ખ્વરસિકોડત્ર હતોડસ્યહમેકકઃ ॥ ૫૦ ॥

શિવાખ્યે મા ભૈષીઃ પદમમરનેતુર્નનુ ભવેત્
 અમુષ્મૈ દાતવ્યં સરસિજભુવો વા પદમિતિ ।
 સમીહે નાહં તત્ કિમપિ સહસાડભ્યેહિ રસનાં

ममेमां मा ङासीस्समभिलषितं मे पुनरिदम् ॥ ५१ ॥

प्रदाय त्रैलोक्यश्रियमथ विमुक्तिश्रियमपि

त्वमन्तर्लज्जार्तां भवसि डिममुष्मै कृतमिति ।

व्यथैषा दृष्टया त्वद्गसिक्तिलकैस्ते परिहृता

विना त्वामीशाप्ये न डिमपि यदेषां रतिपदम् ॥ ५२ ॥

जन्मास्य वार्यमिति ते जननि प्रसादो

जायेत येन्मयि तदस्तु शिवाभिधे नः ।

त्वन्निष्ठताभरनिरन्तरतातिरभ्यं

यज्जन्म तन्मम न श्रुयंतु ते नमोऽस्तु ॥ ५३ ॥

विश्वाधिनेतुरभिलार्थविदः स्मरारेः

अज्ञाततां मदधराशिममुं नयन्ती ।

मां त्रायसे मदनङ्गत्रभिधेऽम्भ कस्ते

यातुर्यसाडसभरौ यतुरोऽभिधातुम् ॥ ५४ ॥

प्रसीद गिरिशालिधे प्रदिश मन्मतावम्भया

सड स्फुरणमूर्जितं सततमिन्दुमौणेर्विभोः ।

तथाऽनिशमिडासिकां तव मदीयज्जिह्वाञ्चले

ददस्व मम काङ्क्षितं द्रयमिदं त्वदेकास्पदम् ॥ ५५ ॥

न संस्फुरतु काङ्क्षतः स्फुरणामीश्वराप्ये कथं

दृष्टि त्वदनुगस्य तद्भृकुटिकिङ्कुरशङ्कुरः ।

यरन्तु विषया उरस्फुरणरोधिनो दृधमी

कथं कथय गर्जनैर्जननि तर्जयन्त्यां त्वयि ॥ ५६ ॥

ममायमवबुद्धयतां मधुरिमाणामूर्जस्वलां

कदापि विजडातु मां न रसनैतदीयेति मे ।

दयस्व गिरिशालिधे ननु ददीत सा मेऽथवा

तदेतदभिकाङ्क्षितं त्वदनुगेषु जात्वानतिः ॥ ५७ ॥

मनागपि मनः स्पृशेन्मम यदेदमर्थान्तरं

तदा द्रुतमपैष्यडो त्वमपडाय जिह्वां मम ।

तथाम्भ गिरिशालिधे तव न विप्रलम्भः क्षमो

भाषोत् क षड् डिं प्रसूर्भवति विप्रलम्भ्री यद्वि ॥ ५८ ॥

यदा त्वमपयासि मां जननि वञ्चयित्वा स्वयं
तदा नियतमाडरोपडरमुष्यसञ्जल्पनैः ।
यथा कलितवञ्चनः पुरडराभिधे त्वामहं
नयानि रसनां तथाऽञ्चतु विधेः प्रसादो मयि ॥ ५८ ॥

शरणितवन्तः भ्रुवु ये शशिकन्धशेभराभिधे भवतीम् ।
तथ्यरणाभ्भुजविडरणासंस्मरणं सुरघटाकिरीटतटे ॥ ६० ॥

शरणं जगतो ज्येते शरणितवन्तश्शिवाभिधेये त्वाम् ।
अभिलषितं यदमीषामसुखभमिति तन्न किं विचित्रणिनम् ॥ ६१ ॥

मडेशे तत्सङ्गिष्वपि कृतिषु पाषाणदृष्टये
वराडे मय्यस्मिन् प्रविदधति सन्तः प्रणयिताम् ।
कथङ्कारं मातर्दणय तद्विडेमां मम दृष्टौ
दृषत्तामत्राम्भ स्मरन्निदभिधे त्वं भ्रुवु गतिः ॥ ६२ ॥

धति श्रीश्रीधरवेङ्कटशार्थविरचिता आप्याषष्टिः समाप्ता ।

Proofread by Aruna Narayanan

—
Akhyashashtih

pdf was typeset on November 21, 2021

—
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

